

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap
A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24. 104

Felolvaszerkesztő és kiadó
SCHULCZ IGNÁC.

Szerkesztő
KOPERNICZKY CORNEL.

Előfizetési ár: 1914
Egész évre K. 5.-
Fél évre " 2.50
Hogyad évre " 1.25
Egyes példány 10 fillérért kapható
SCHULCZ IGNÁC LAPTULAJDOSORS NÁL

Fürdőtörvény.

Sokáig csak jámbor óhajlás volt, majd lón belőle a Balatoni Szövetségnek és a Balneológiai Egyesületnek erősen megokolt követelése, amiből született a belügyminiszternek a képviselőházban kijelentett ígérete a magyar fürdőtörvény megalkotásáról, ami végre szülte az értekezletet, mely az érdekelt faktorok bevonásával csak az imént tanácskozott a magyar fürdőtörvényről és az ezzel kapcsolatos fürdőbankról.

Pangott biz ez az ügy elég sokáig, kezdete volt 1911-ben, azóta eltekintve a Balatoni Szövetség és a Balneológiai Egyesület többszörös és igen erélyes sürgetésétől, nem történt semmi hivatalos lépés. Esztendőök multak esztendőök után s a magyar intelligencia, a magyar vagyonos osztály minden évben elvégezte a maga nyári kivándorlását, vivén idegenbe a kisebb-nagyobb pénzt s miután azt elköltötte a külföldön, minden esztendő szaporította a magyar fürdő és üdülő helyek iránt való lenézését, amely minden következő évadban nagyobb és nagyobb elhanyagolásban jutott külső kifejezésre. Az intéző hatalmak nem tudtak igazán számolni ennek az ügynek a jelentőségével.

A fürdőkben rejlő természeti kincsek igazi értékesítésének elősegítésével nem foglalkoztak úgy, amint

azt ennek a nagy nemzeti, vagyoni és társadalmi kérdésnek az igazi értéke megkövetelte volna.

A Balatoni Szövetség már akkor, midőn 1911-ben egy belügyminiszteri tervezet alapján először került a nyilvánosság elé a magyar fürdőtörvény előkészítése, megmutatta az utat ennek a kérdésnek arra a megoldására, amely egyedül célravezető. A magyar fürdőtörvény, az idegenforgalom és a turisztika e mindig éber őrszeme az első pillanatban kijelölte a célravezető megoldás módját, kimondván, hogy minden olyan fürdőtörvény, mely azoknak a legégetőbb és legfontosabb kérdését: a hitelügyet nem tárgyalja, írott malaszt marad, a pangást csak akkor válthatja fel a fellendülés, ha a nagytőke a fürdőiparba bekapcsolódik és épen úgy segíti fejleszteni ezeknek a nemzeti kincseknek az értékét, mint ahogy teszi ezt a termelés más ágában.

Teljes győzelmét jelenti ennek az álláspontnak az, hogy a belügyminiszter által megindított akció első hivatalos mozzanata az egybehívott értekezlet a fürdőtörvény előkészítésével együttesen tárgyalta a magyar fürdőhelyek bankjának ügyét. Ebben az összekapcsolásban benne van az, hogy a törvény biztosítaná a fürdőhelyek hitelképességét, a bank pedig kielégítően a már szinte halaszthatlan hitelügyeket.

Ami legujabban történt, az biztató kezdet, többet jelent, mint az eddigi kísérletezések, amelyek igazán csak arra voltak jók, hogy a magyar fürdőügy körül való tunya létlenségű egy csoportosíttassék, hogy az lázas tevékenységnek tünjön fel az avatástan előtt. De most már igazán tenni kell. Ezeknek a világszerte páratlan magyar természeti kincseknek végre értékesülniük is kell, még pedig két irányban.

Rendezni kell a magyar fürdő és üdülő telepek ügyét első sorban azért, mert az amugy is szegényedő ország, a maga passzív kereskedelmi mérlegével nehezen viseli el a tehetősebbek nyári abszintizmusának idegenbe háramló milliőit, amelyeknek itthon kellene termelni újabb és újabb milliőkat. Gátépítésnek kell megindulni a rengeteg pénz kiáramlása ellen. Az utazási szenvedélyt, amely növekszik a művelődéssel és a közlekedés fejlődésével, senki meggátolni nem akarja. Hanem az a törekvés már teljesen jogosult, hogy a buzamos nyári künt tartózkodásra fordított pénz maradjon itthon, mikor megvannak a hasonló gyógyerejű fürdők.

A másik része a kérdésnek a magyar fürdők igazi belső értékének a kifejlesztése. A mai beruházások mellett, mikor a hitel teljes hiánya meggátolt majdnem minden értékesebb és hosszabb időn keresztül

Ha nem ismeri a **Meinl** kávét
kisérelje meg ezen ideális
keveréket

kapható a
Kertész ajos
kereskedésében Léván.

Lang és Kun központi szálloda, étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47.

értékesülő beruházást, gyógyforrásaink alig jelentettek többet közönséges ivóutaknál, hiába emelte ezeket a tudományos analízis magasan a hasonló külföldiek fölé, a közönséges szegénység nem engedte ezeket gyógyértékük szerint érvényesülni, mert hitel nélkül a mai modern üzleti világban nincs boldogulás.

A biztató kezdet nyomán kell haladni, ezt a nagy nemzeti és vagyoni kérdést többé sem elejteni, sem más kisebb érdek által háttérbe szoríttatni nem szabad s annak végleges megoldásánál figyelembe kell venni minden ezen a téren eddig kipróbált buzgalmat és tudást.

Ennek a kérdésnek helyes megoldása bizonyára Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye jónemű fűrdőinek, Szklénónak és Vihnyének is biztosítani fogja a megérdemelt föllendülést és a vármegye természeti szépségei sem fognak parlagon heverni, kihasználatlanul. A turisztika számára vármegyénk vadregényes vidékei nem kis jelentőséggel bírnának, — ha jobban vernék mellette a dobot.

Vasutügyi értekezlet.

A léva—verebély—nyitrai helyi érdekű vasut érdekeltége által kiküldött szűkebb bizottság Keltz Gyula barsi főispán elnök-

letével Nyitra értekezletet tartott, ugy a barsi, mint a nyitrai bizottsági tagok élénk részvételével. A vármegyénk közgazdaságára oly nagy jelentőségű, azért rég óhajtott vasuti vonal megvalósulása elé immár alapos reményekkel tekinthetünk s valószínű, hogy azt már a közel jövő meghozza. Miként értesülünk, az értekezleten a Fried és Adorján, továbbá a Pető Albert és Gerster Béla eszkalomra egyesült vállalkozó cégek a bizottság előtt igazolták az előmunkálati engedélynek tulajdonjogát, majd tájékoztatást nyújtottak a vasuti vonal mikénti létesítésére nézve. Három alternatív tervet s költségvetést terjesztettek elő, mégpedig a közvetlen lévai csatlakozáshoz, valamint a már meglévő léva—nagygyurányi vasut egyrészenek felhasználása mellett Nagykálna, illetőleg Garamlők állomásokra való csatlakozáshoz. A bizottság hosszabb tanácskozás után közvetlen a lévai csatlakozás mellett foglalt állást. E tervnek a költségeit a vállalkozók 7,300.000 koronában irányozták elő, ami azonban csak a kereskedelmiügyi miniszterium felülvizsgálata után nyer végleges megállapítást. De az már most is megállapítható, hogy a két vármegye érdekeltégeinek együttesen legalább 1,200.000 korona értékű törzsrészt kell megvásárolniuk, hogy az építési költség többi része megszerezhető legyen.

Ezen összegből Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 600.000 korona jut, mely összeghez a vármegye közgyűlésének egy régebbi határozata szerint 288.000 korona már fedezve van. Remélhető tehát, hogy a barsi érdekeltég képes lesz összehozni a reá eső részt s feltehető

az is, hogy a hozzájárulás megszerzése Nyitra megyében is sikerülni fog. Egyébként pedig a vállalkozók megbízást nyertek az iránt, hogy az aránylagosan kiszámítandó hozzájárulási összegek megszavazása iránt mindkét megyéhez, valamint az érdekelt városok és községekhez a kérvényeket egy hónapon belül nyújtják be, illetőleg a megfelelő összegű törzsrészek megvételét kériék az érdekelt magánbirtokosoktól.

Levelék az új magyar irodalomról.

III.

Asszonyom!

Az új levél im elkészült. Ezzel az új magyar irodalom határához értünk. Ott hagytuk abba, hogy az írókat, (művészeket) az emberi haladás előfutárjainak mondtuk. Lelki életük nagy fejlettsége folytán a jósok, látók, igehirdetők, merészek, előretörők, újathozók kised csapatját mindig ők alkotják. Az emberiség fejlődésében ők az utjelző mörjöldkövek. Gondolkodásuk: az emberiség jövő gondolkodása; érzéseik: a növe nemzedék új érzései; ideáljai: a ködös jövőben megalkotandó intézmények délibáb-képei. Lelkük az emberiség új lelke. Művészetük s munkásságuk az új léleknek tükré s egyuttal nevelőeszköze.

Az új magyar irodalom tehát az új magyar lélek tükré és nevelője. Milyen ez az új magyar irodalom s milyennek mutatkozik benne s milyenné lesz általa az új magyar lélek? Most erről szeretnék Asszonyommal csevegni.

Az új magyar irodalmat már nagyon szépen jellemezték — ellenségei és meg

A király futárja.

(Die Füsse in Feuer.)
(Hugenotta történet.)

Irtá: Conrad F. Meyer.

Villám cikáz. Fakó fényben mered egy vár. Dörög az ég. Fáradt lovas lovával küzd.

Leszáll; lármás szóval döngöt kaput. —

(Széiben.)

Zug palástja. Vadult lovát féken tartja.

Aranyfényben csillog a keskeny rácsablak.

Nyikorgva nyit kaput a vár derék ura.

„Király futárja vagyok én. Céloom Nimes.

Szállást kérnék. Egyenruhámat ismered!”

„Lennél bárki: Vihar tombol. Vendégem

(vagy.)

„Jer s melenged magad. Lovadra gondom

lesz.

Sötét lovagterembe lép most a lovas.

A kandalló tüze gyöngén világítja.

A tűz szeszélyesen lobbangó lángjainál

Barnult képről hol egy vértés hugenotta,

Hol egy asszony: kevély urnó fenyegeti.

A kandalló előtt ledől egy székbe im.

S merőben nézi a tűzhelyt. Töpreng. Bámul.

Haja mered. E tűzhelyt s termet ismeri.

Sustorg a láng. Parázsban vonaglik két láb.

Az estebéd készül. Fehér abroszt terít

Asztalra vén cseléd. Az urleány segít.

Egy kancsó bort hoz a fiu. A gyermekek

A vendéget, majd a tüzet félön nézik.

Sustorg a láng. Parázsban vonaglik két láb.

„Hah, átkozott! E cimer s terem ugyanaz! Epp három év... Hugonottára vadászturk! Egy szép konok asszony. Hová rejted urad?”

Hallgat... „Valld meg!” Hallgat. „Add át!”

Hallgat mélyen.

Felbőszített a büszkeség. Megrángattam.

Mezitem lábát megragadtam, tűzbe dobtam.

Ugy vallattam. „Add át!” „Valld meg!”

Hallgat mélyen.

Vonaglik. „Cimerüket, óh, mért nem néz-

tem!?”

Ki hívott vendégül ide merész bolond?

Ha egy csöpp vér is van benne: megfojt

téged!

A vár ur jön. Te álmodol! Jer asztalhoz!

Ott ülnek ők. Hárman sötét gyászruhában.

Meg ő. Asztal fölött imát nem mondanak.

Meredt szemükkel csak őt nézik merőn.

Csordultig töltött serlegét mohón issza.

S felugrik: Uram, tüstént adj nyugóhelyet!

Halálra fáradtam! A szolgáló mécsét hoz.

A küszöbről visszatekint s de im mit lát?

A kis fiu apjának egy nagy titkot sug.

Támolyogva megy szobájába s pihenni

vágy.

Bezárkodik. Kardot, pisztolyt eléje rak.

Üvölt a szél. Padló remeg, tető recseg.

Lépcső ropog. Ki toppog itt? ki leskel ott?

Érzékei háborganak. Éjjel elmúlt.

Pilláin ólomsúly s elszerűlve dől.

Fekvőhelyére. Künn eső csobog, szakad.

Álma nehéz. „Add át!” Hallgat. „Valld

meg!” Hallgat.

A nő fogja. S parázsban vonaglik két láb.

Szikráz, sustorg a tűztenger s elnyelte őt.

Ébredj! Utad folytatnod kell. Im megviradt.

Rejtett tapéta-ajtón át került hozzá

A vár ur, áll előtte már, megöszültlen,

Kinek fején sötét fűrt még díszlett tagnap.

Erdőn nyargalnak át. Szellő se lengedez.

Tördelt galyak borítják szerte utjukat.

Dalos madárka csicsereg félálomban.

Békes felhő uszál a tiszta légen át.

Órangyalként, ki éji utról térne meg.

Friss földszagot lehel minden kis, nagy gö-

röngy.

Nyíl a sikság. Szántóföldön jár egy eke.

Lopott pillantást vet s szól a lovas: Uram,

Higgadt, okos, bölcs férfi vagy. Légy most

is az.

Tudod, hogy én dicső királyunk' szolgálom.

Élj boldogul. Viszont nem látsz. Szól a másik.

„Dicső királyom emberét én nem bántom.

De ma nehéz volt benned őt megisztelnem.

Hű nőm vad gyilkosában S élsz! Bosszúm

az Urnál!

Fordította: Baker Béla.

nem értői. Elmondják: hazafiatlannak, kozmopolitának, érzékinek, erkölcsatlennak, épelméjű emberek számára érthetetlennek, homályosnak s megvádolták még a túlzó egoizmussal, az *egyéniesség* fulságos istenisével is. Az új magyar irodalom képen ezeket tartják jellegzetes arcvonásoknak.

Ne vegye tréfának Asszonyom, ha azt mondom: mi is, — én is.

Hogy elrutító vonásoknak vagy csak apró szépséghibának vagy éppen értékek tartjuk-e egyik vagy másik vonását: az már megint más. S hogy emiatt se a haza, se az erkölcs vagy világ porbadultán nem jajongunk, az meg talán sejteti, hogy nincs is okunk rá. Miért? Talán sikerül a helyes választ megadnom.

Kezdjük a nemzetietlen — és kozmopolit jelleggel. Szinigazság az, hogy a magyar költészet legjellemzőbb és más nemzetek irodalmával szemben legsajátosabb vonása: a *nemzeti érzés, a hazafias hang* állandósága. Irodalmi bűváraink az okát és hatását is kikutatták. Oka: nemzeti létünkért s önállóságunkért 1867-ig tartó szakadatlan küzdelemünk. Ez az évszázados küzdelem a nemzeti érzést, a hazafias gondolkodást és cselekvést, nemzeti célokat, *önfentartási ösztönből kívánta*. Nemzeti tartalommal volt tele a magyar lélek s ez tükröződött irodalmunk állandó hazafias jellegében. Hatása: a nemzeti érzés élesítése, erősítése, a nemzeti öntudat ébrentartása s a nemzeti akarat serkentése volt. *Önfentartási ösztönünk* tette nemzeti szükségünké.

Más népnél, nemzetnél, amelyeknek nemzeti egyéniségük, függetlenségük nem volt veszélyeztetve: ezt az állandó hazafias jellegét nem találjuk meg. Ezek a népek a hazafias költészetet *politikai irányköltészetnek* tartják s náluk a költészetnek nem lényege, hanem csak színadó eleme (mint pl. a vallásos, szocialista, stb. színezet) a költészetnek. Goethe, a legnémetebbeknek hirdetett német költő erről a költészetéről így vélekedik: „Ein patriotisches Lied ist ein garstiges Lied.“ Tessék: más nép, más kor véleménye.

A mi irodalmunkban 1867-ig a költészet lényeges sajátossága volt. Az új idők hírhozóit már Arany János a *kozmpolit* jelzővel bélyegezte meg s utána tekintélyének hatása alatt az új költészetet már *kozmpolit* költészet névvel jelölte meg az irodalom is. Arany *Kozmpolit* költészet c. versére éppen *Reviczky Gyula* válaszolt s az új költők nevében a vádat visszautasította.

Reviczkynek még Arany Jánossal szemben is igaza volt. Nem voltak kozmpoliták, hisz nem a Platon, Krisztus, Goethe, szocialisták hirdette egyetemes emberi testvérséget — mert ez a kozmpolitizmus helyes értelme — hirdették ők. Nemzetköziséget se hirdettek: a hazát, hazafias érzést nem bántották, nem gunyolták. Csak költészetük motívum-körét bővítették *egyéni érzést* énekülő költeményeik nagyobb számával s egy-két, egyetemesebb gondolatot és érzést kifejező versükkel.

S a magyar iroknál az *egyéni érzéseknek* s az ember *egyéni léte* roszának nagyobb érvényesítése természetes *lelki visszahatás* volt. A magyar irodalomból egyelőre kiszikkadt a *hazafias jelleg* ere, részint az évszázados kihasználás folytán, részint a nemzeti egyéniségünket és önállóságunkat biztosító 1867-iki történelmi forduló miatt.

Az irodalomnak már nem az a legfőbb kötelessége, hogy a *nemzeti önfentartást* szolgálja. Ezt a szerepét már alkotmányos intézmények vették át. Örültek, örültünk mindryáján: mert drága kincseink: irodalmunk már kétségbevonhatatlanul igazolta, hogy nemzeti létünk nem veszélyezteteti semmi: új zászló alatt munkálkodik: a l'art pour l'art zászlaja alatt, amely alatt boldogabb nemzetek kezdettől vagy régtől fogva dolgozhattak. S nagy számmal jöttek az írók, akik az emberi lélek *egyéni érzéseinek, hangulatainak* hatalmas skáláját adták közkinccsül költészetükben: bővítvén és fejlesztvén ezzel az olvasó *egyéni érzés- és hangulatvilágát* is. S a nemzeti harcok, küzdelmek helyett az egyéni lét harcait, küzdelmeit, lelki vívódásait s a játékszerű emberi sorsok rajzát tárta elénk az írók más csoportja, hogy ismerjük meg azt a hatalmas örvénylő folyamatot, amelyen s amelyben élünk: az életet. Lássuk meg való mivoltában, szeressük meg szépségeit s mélységeit s utáljuk meg borzalmaikat.

Ezt hozta nekünk értékül ez az ujlelkű irodalom. S hogy azért a magyar nemzeti lélek nem aludt mély álmot, mutatja a milleniumi évek nemzeti büszkeséget árasztó hazafias jellegű irodalma, mutatja a nemzeti ellenállás régi formájú, de igazi hazafias érzést tükrözőtlen hazafias irodalma. S mikor egy csüggedést és kétségbeesést, lázongást hirdető új hazafias irodalom támadását és növekedését szemlélhetjük: legelőször. Ady Endre leglelkéig magyar verseire kell gondolnunk, mint az új hazafias és nemzeti érzést élesztő költészetre.

Az a *lelki visszahatás*, amelynek jogaiért Reviczkyék küzdöttek, szükséges *lelki és művészeti felszabadulást* jelentett a magyar költők számára, anélkül, hogy a *nemzeti és hazafias érzésnek* megölője lett volna.

Most nem minden nemzeti és hazafias színű, de költészetünk hazafias nemzeti iránya ma is él. Csak nem akarják észrevenni, csak letagadják, csak hazaárulásnak minősítik azokat, akiknek ez az új nemzeti érzés, a hazafiaságnak új, igazértelmezése kényelmetlen, mert kötelességet, runkát s tettet, megújódást követel a szónokló és frázisos hazafiság helyett. Itt a dolog bibije, Asszonyom.

Irodalmunknak hazafias iránya *nemzeti* értéket, a másik iránya pedig *művészi és szociális* értéket jelent. Nekünk mindkettőre szükségünk van.

Még tisztában áll előttünk ez a kérdés, ha egyetemesebb szempontból nézzük. A romantizmus, mint irodalmi áramlat *nemzeti hazafias* elemével a klasszicizmus általános emberi jellegével szemben az európai népeknek a nemzeti öntudatuk ébresztésében s *nemzeti egyéniségük kifejtésében, érvényesítésében* a legnagyobb segítője. Mindenütt diadalra jutotta a *nemzetit*, ahová csak elhatolt. Ma a nagyraötlet *nemzeti egyéniséget* már nem veszélyeztet semmi. Az irodalom megtette a szolgálatát, ezen a téren további segítségére semmi szükség. S most *Béranger, Körner* stb. költészetének *hazafias jellegét* nem is találjuk meg se a német, se a francia irodalomban.

Helyettük az *egyéni és szociális lét* nagy problémáit találjuk. De azért a hatalmas német nemzeti öntudatról s a pöffeszkedésig fejlett német hazafiaságról mindenki tud; a franciáit romló, hanyatló népek tartjuk, de *soványos* európaszerte

híres, az angol, dán, olasz stb. *nemzeti* érzésről beszéljek?

Ez az érzés mindenkié, él, mindenkié: ha: természetes és egyforma mindenkié. Különbösebb alkalom kellene, hogy erősebben: *létől indítékul* nyilatkozzék.

S viszont ott, ahol a *nemzeti egyéniség* még fejletlen, el van nyomva, vagy veszélyeztetve van: ott az irodalom földadatának tartja, hogy kötelességet teljesítse.

A finnek, csehek, lengyelek irodalmának nagyszámú *hazafias* jellegű termékei ezt igazolják. Asszonyom bizonyára olvasott az ellenük s a magyarországi oláhok nemzeti sanyargatásairól írt román szindarabokról. Ezek, novellák és költemények — azt mutatják, hogy a román irodalom még vad romantikus korszakát éli. A román modernisták a művészet nevében harcra is szálltak már az ellen: egyelőre lebunkozták őket. (Isad Emil — Goga Oktavián.) Természetes.

Vagy egy más példa. A köztudat azt tartja, hogy a balkáni háborúk nagy következményeit csak ezután éreztük meg — politikailag, de irodalmi ok miatt. Miért? A diadalmas háború nagy *hazafias* költészetnek lesz a forrása. Ez nagyraöveli a balkáni népeknek eddig csak fejlődő nemzeti egyéniségét s ennek politikai hatását mi éreztük meg legjobban: a déli-szláv mozgalmak erősödésével.

A nemzeti fejlődésnek ezen a fokán benünket már jödeje átsegített az irodalom — a többi művelt nemzettel egyidőben. Az élet és az irodalom fejlődésében most is velük tartunk. S minthogy velük együtt nemzeti egyéniségünk biztosítva van: életükkel együtt már új irodalmi áramlaton haladunk. S ez az új élet a nemzetiség kifejlődött és biztosított keretei között, a *nemzeti érzés* kivesztése nélkül mindinkább az *egyéni élet* kimélyítése felé halad s ezen át s *ennek visszahatásaként* egy újabb, nagyobb *szociális közösség* létesítése felé.

A nemzetét olvasztott egyedek, társadalmi *rétegek* most már mint nemzeti-egyetek, vágyanak új, nagyobb *szociális* egységbe. S ebben a vágyban, ebben a célban az emberiség örök vágya, örök célja ragyog fel újra: az *emberiség testvérisége* egy nagy nemzetét való olvasztása: a kozmpolitizmus. Az a vágy és az a törekvés, amelyet az emberiség ókorban világbirodalmak szervezésével, a középkorban egy világvallás (katholicizmus) uralmával, a renaissancban a világrűveltség elterjesztésével s a mi korunkban a szocializmussal, akar elérni. Ilyes célú fejlődés felé törtet korunk az európai élet minden ízében nemzetközivé váló mozzanataiban. A szocializmus, az ipar, kereskedelem, tudomány művészet, egyre erősödő nemzetközi jellege mindezt tanúsítja. A nemzetközi nyelvért való mozgalom erősödését (esperantó) is ilyen okok magyarázzák.

Bár ez a nemzetköziség látszólag, néhol kimondottan (szocializmus) a nemzeti költékek fölbotására irányul és sokak szerint ezt eredményezné, valójában mégis a nemzetközi közösségek fenntartásával, ezek mellett az emberiségnek egy nagyobb *szociális* egységbe való tömörülési vágyát fejezi ki. S az a törekvés, hogy az emberiség az egyéni életnek a műveltséggel való kimélyítésén keresztül akar új egységbe tömörülni a XIX. század hatalmas nemzeti mozgalmainak természetes visszahatása és továbbfejlesztése. De az egy akol, egy páz-

tor ideája még mindig utópia. S hogy az : mutatja a népek egyéniségét kifejező nemzeti eszmének a kozmopolitizmus ellen való tiltakozását ennek az eszmének új, fejlődőtebb formában való jelentkezése : a faji eszme, amely a pángermanizmus (alldeutsch mozgalom) a pánszlávizmus s ujabban a pánturánizmus (a turáni népek: magyar, finn, török, bolgár, testvériségének tudata) nevű mozgalmakban érlelődik.

Az irodalom az egyének, nemzetek s az emberiség lelki-életének s fejlődésének mindig tükré.

Ime, Asszonyom, ezért s ezekben találja okát annak, hogy irodalmunknak eddig állandó nemzetes jellege meghalványodott. Ebben a megvilágításban önmaga ítélje meg a nemzetietlenség vagy nemzetköziség vádjának igaz vagy igaztalan voltát. Azt hiszem, ha meggondolja Asszonyom, hogy irodalmunknak ez az új, az általános európai iránnyal közös iránya az egyéni lélek fejlesztésére, szociális kérdéseink érlelésére mily nagy hatással volt s mennyi művészi értéket hozott s hogy emellett a nemzeti élet követelte mértékben a hazafias irány is virágzik (a nemzeti ellenállás költészete, Ady magyar versei), sőt a nemzeti visszahatást képviselő faji eszmét is tükrözteti már. (Zempléni Árpád : Turáni dalok, Mészáros Gyula,) az új, különben is csak átmeneti irány érvényesülésében Ön velem együtt nem fogja irodalmunk hanyatlását látni.

Kézcsókoló tisztelője

Ete.

Esküdtbíróági ítéletek.

Az aranyosmaróti kir. törvényszék esküdtbíróága a napokban fejezte be tavaszi ülészkazát. Az esküdtzék tárgyalásai már a módosított törvény szerint folytak le. Ennek lényegesebb intézkedései szerint az esküdték tanácskozásait a bírói tanács elnöke vezeti és az ítélet meghozásánál két esküdt is közre működik s ugyan olyan jogokat gyakorol, mint a bírói tanács többi tagjai.

Az esküdtzék ülészkaz május 11-én kezdődött. A tárgyalásokat váraljai Fuhrmann Andor, törvényszéki elnök vezette. Elsőnek Bály Antónia újbányai származású cselédleány bűnügye került sorra. A cseléd Léván szolgált Torma Lajos városi pénztárnoknál, akinek feleségét ez év februárjában egy fejszével fejbe ütötte, mert hanyagsága miatt megdorgálta őt. A sértett hosszú ideig volt beteg és élet-halál között lebegett. Az esküdtzék a merénylő cselédet súlyos testi sértés büntetésben mondta ki bűnösnek és ezért két és fél évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Az ülészkaz második napján Roskó Béla alsópáti-i legény bűnügye került tárgyalás alá. A legény, mint azt közöltük volt, a múlt év december havában rálított szerelmesére Szenko Jolánra, mert az nem akart a felesége lenni. Szerelmesére a golyó nagyobb kárt nem tett a lányban, így csak súlyos testi sértésben találták bűnösnek és ezért nyolc havi fogházra ítélték a legényt.

Ezután két testvér bűnügyét tárgyalta az esküdtzék. A tél folyamán jelentettük, hogy Pálosnagymezőn Greiger Mátys és Floris összeszállakozás közben botokkal agyonverték Müller Jakabot. A vádlottak töredelmes vallomása után az esküdtbíróaság halált okozó súlyos testi sértés büntetésben mondta

ki bűnösöknek őket és egyenként három év fogházra ítélte.

Majd Varga Mária ipolypásztoi leány bűnügye került tárgyalás alá. A jobb családból származó leány, mint azt annakidején megirtuk, elkéserevésében Szilveszter estjén a Csata község mellett patakba dobta kisgyermekét. Az esküdtzék erős felindulásban, lemenő ágbeli rokonon elkövetettszándékos emberölés büntetésben mondta ki bűnösnek a vádlottat és a verdikt alapján három esztendi fogházra ítélte.

Az esküdtzék tárgyalások közül a legnagyobb érdeklődés nyilvánult Sztrapkó Demeter ujralfelveteli ügyében. A vád és védelem 90 tanut vonultatott fel. Az elnöki székekben V. Fuhrmann Andor kir, törvényszéki elnök úr. Szavazóbírák Patay László, Dr. Balogh János, jegyző Ondrejicska Balázs, vádló Dr. Loposny Ottó, védő Dr. Belicza Pál. A vádirat szerint a kir. ügyész azzal vádolja Sztrapkó Demetert, hogy Hyross Oszkár vadórt gróf Forgách Antal ghymeskosztolányi erdejében, midőn őt orrvadászaton tetten érte, lelötte. A megöltől nem messze egy feldarabolt szarvas-telén találtatott és ebből következett a nyomozó hatóság, hogy a tettes más mint a vadórtó nem lehetett. A helyszínén találtatott egy darab szines rongy, mely fojtásnak szolgált. Ezen rongyhoz megfelelő szines rongydarab találtatott Sztrapkó Demeter lakásán is. Ennek alapján és mert Sztrapkó ismert vadórtó volt, előzetes le-tartóztatásba helyezték. Bizonyítékok híján az esküdtzék azonban felmentette. Folyó év január havában ismét letartóztatták, mert egy 14 éves gyermek jelentkezett, ki a nyomozás során az erdőben talált fegyverben Sztrapkó Demeter fegyverét ismerte fel. Minthogy azonban a tárgyalás során azt vallotta, hogy 8 évvel ezelőtt egy cél-lövészet alkalmával látta Sztrapkónál a fegyvert és ekkor jegyezte meg magának, hogy ez a vádlott fegyvere, ezen vallomását az esküdték nem fogadják el bizonyítónak és Sztrapkó Demetert Dr. Belicza Pál védő meggyőző védelme után felmentették.

Tanügy.

— Értésítés. Az 1913-14 tanévben megnyitott újbányai községi segélyezett nyilvános polgári fiu és leányiskolában az 1914-15 tanévben az első és második osztály is nyilvános lesz, vagyis a tanulók államérvényes bizonyítványokat kapnak. Az előjegyzések június 26.-30. napján tartanak d. e. 9-12 óráig, a végleges beiratások szeptember 1. 2. és 3-án lesznek az iskola helyiségében. A polgári iskola I. osztályába az elemi iskola IV. V. és VI. osztályát végzett tanulókat vesszük fel. Az elemi iskola VI. osztályát végzett tanulók sikeres tantervi különbözőzeti vizsga alapján a II. osztályba is nyerhetnek felvételt. Az évi tandíj 120 K. A vidékiek fél-tandíj mentességben részesülnek, vagyis 60 K-át fizetnek előleget negyed évi vagy havi részletekben. A vidékiek havi 25-40 koronáért gondos felügyelet mellett teljes ellátásban részesülnek. A tanulók elhelyezéséről az igazgatóság előre gondoskodik. A fiu iskola I. és II. osztályából a tanév végén magán vizsga is tehető. A vizsgadíj 40 K. A rendes tan-tárgyakon kívül francia, latin nyelv és zongorakutatásban is részesülhetnek a tanulók.

Írásbeli vagy szóbeli kérdésekre szívesen szolgál felvilágosítással az igazgatóság. Ujbányán, 1914. évi május hó. A polgári fiu és leányiskola igazgatósága.

— Vizsgálatok a gimnáziumban. A lévai r. kath. főgimnáziumban az évvégi osztály-vizsgálatok június 12—22 napján tartatnak, az érettségi szóbeliek 15, 16 s 17-én lesznek, a magántanulók pedig 15-én teszik az írásbeli, 16-án a szóbeli vizsgálatot.

— Tanképesítő vizsgák a lévai tanítóképzőben. A lévai áll. tanítóképző intézetben f. hó 22-én kezdődnek meg az osztályképesítő írásbeli vizsgák, míg a szóbeli vizsgákra a jövő héten kerül a sor. A tanképesítő vizsgák júniusban lesznek. A vizsgákhoz kormánybiztosul Csopely László budapesti főgimn. tanárt küldte ki a kultuszminiszter.

— Szakfelügyelői látogatás. Az elmúlt kedden látogatta meg a helybeli kereskedő tanoncsikolát Mittelmann Nándor c. ipar-oktatási főigazgató, keleti akadémiai tanár szakfelügyelői minőségében. Megvizsgálta az összes osztályokat, átnézte a tanulók fogalmazási, számtani és könyvviteli munkálatait. A tapasztaltak fölött a legnagyobb megelégedésének és elismerésének adott kifejezést.

HIREK.

— Meghívó. A Reviczky-Társaság f. hó 24-én (vasárnap) d. u. 3 óraker a város-háza nagytermében közgyűlést tart, melyre az összes rendes, tiszteleti és alapító tagokat tisztelettel meghívom. Táragsor : 1. Elnöki megnyitó. 2. Az alapszabályok módosítása. A zeneiskola és daloskör szabályzatának javaslata. 3. Kiss József és Pósa Lajos tiszteleti tagsága iránti javaslat. 4. A Reviczky-Társaság zeneiskolájának fel-állítására és a zenetanári állás betöltése. 5. Tagok bejelentése. 6. A választmány kiegészítése. 7. Indítványok. Léva, 1914. május 15. Köveskúti Jenő elnök.

— A közigazgatás köréből. Bars megye közigazgatási bizottsága Kelta Gyula főispán elnökletével tartotta meg folyó havi ülését. A főispán a bizottság nevében szíves búcsút vett a nyugalomba vonuló Kovács József kir. tan., pénzügyigazgatótól és melegen üdvözölte Levatic Gusztáv bizottsági tagot, akit a király nemességgel tüntetett ki. Levatic Gusztáv meghaltan köszönte meg a gratulációt. Ezután a tisztviselők tették meg szokásos havi jelentésüket. Bodor Károly műszaki tanácsos a többiek között bejelentette a bizottságnak, hogy a léva—nagysurányi helyierdeki vasút alap-épitményének felépítése annyira előre haladt, hogy az építő vállalatól vett értesülése szerint a vasút megnyitása ez év július hó végén vagy augusztus elején már meg is történik. A főállatorvos jelentése szerint a megye állategészségügyi viszonyai az elmúlt hónapban rosszabbodás állott be, mert az előző hónapokban szünetelő sertésorvanc és sertésvész újból fellépett. A baj tovar-jedése ellen az intézkedések megtétek. Továbbá jelentette, hogy az ar-maróti járás és Ujbánya r. t. város, mely az Ausztria

részéről állati ragadás száj- és körmfájás miatt forgalmi korlátozás alá helyeztetett, negyven napnál hosszabb idő óta vészmentes, azért javasolta, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszterhez fölterjesztés intéztesse, hogy a zár földoldása érdekében a cs. és kir. földm. kormánytól közbejárjon.

— A lévai női Mária-kongregáció f. hó 21-én d. u. az irgalmas nővérek intézetének tornacsarnokában nagyon szép házi ünnepséget rendezett, amely nagy erkölcsi és anyagi sikerrel járt. A közönség zsufoolóság megföltötte a termet. Az intézeti növendékek Weissenhofer: A lourdesi pásztorleányka 5 felvonásos, a vallásos érzést nevelő szép darabját játszották mindannyian bájosan s nagy hatással. Előtte Proch: Havasi kürt c. zeneművét játszotta hegedűn Teppervin Erna, harmóniumon Dodek Ilona kísérte. A szépsikerű ünnepért az intézet vezetőségét illeti a dicséret. Tudtukkal az ünnepet megismétlik.

— A lévai Reviczky-Társaság választmánya szerdán délután a városháza tanács-termében ülést tartott, amelyen az e hó 24-én tartandó közgyűlésnek igazán nagyfontosságú ügyeit készítette elő. Az ülés további folyamán Köveskúti Jenő elnök felolvasta dr. Kiss Mihály tagnak levelét, melyben bejelentette a Társaságból való kilépését. A választmány a levélben foglaltakat bizonyos megütőzéssel fogadta s a kilépést egyszerűen tudomásul vette. Ellenben Fekete József és Schaffer Ferenc kilépését dr. Karafiáth Márius irodalmi szakosztályi elnök indítványára *sajnálattal* vette tudomásul s az ülésen kialakult eszmecsere folyamán az a nézet nyilvánult, hogy a kilépés az ő részéről történt félreértésen alapult. A magunk részéről nem mulasztjuk el megjegyezni azt, hogy a Társaság, e két tagjának kilépésével, értékes erőket veszített el, amit a választmány ülésén elhangzott felszólalások sem késtek megállapítani, éppen azért egy perccig sem kételkedünk abban, hogy most, a sajnálatos félreértések eliminálódása után újból belépnek a Társaságba, mely egyébként sem volt oka kilépésüknek, és hivatottságukkal, szép tehetségükkel továbbra is részt vesznek abban a jelentős munkában, amit a Reviczky-Társaság a magyar nemzeti kultúra érdekében folytat.

— Sportünnepély. A lévai áll. tanítóképző intézet pünkösd vasárnap délután az intézeti játéktérben sportünnepélyt fog rendezni. A műsor még nem teljes, de már előrelátható, hogy a közönségnek egy élvezetes délutánban lesz része. A műsört jövő számunkban fogjuk közzé tenni.

— Tüzeset. Dobóberakláján e hó 19-én délután eddig még ismeretlen okból kigyulladt Sebo Péternek szalmával fedett lakóháza. A tűz két házat és több melléképületet elhamvasztott. Az istállóban bennégett egy ló is, a párja pedig annyira összeégett, hogy el kell pusztítani. Sebo Flóriánra, mikor lovat kiakarta vezetni az istállóból, rászakadt az égő tető és súlyos sérüléseket ejtett rajta. Arca és karja összeégett. Egy betegen fekvő nőt a községi bíró mentett ki az égő házból.

— Nőmagyarosítás. Schaffer Hermann kissalló illetőségű lévai lakos, ugy a saját valamint kiskoru gyermekeinek család nevét belügyminiszteri engedéllyel Szemeré-re változtatta.

— Gyilkos fiatalok. A léva-nagysurányi vasút építésénél alkalmazott s a Pozba községhez tartozó Kuti Lajos-féle majorban lakó munkások összevesztettek, aminek emberhalál lett a vége. Egy hődmezővásárhelyi származású 17 éves kordélyos (a fiatalokuraokról szóló törvény értelmében a nevét nem írjuk ki), egy löszerszám miatt összeszóalkozott munkaadójával Tácsi Szabó István szentesi származású kordélyos gazdával. Az összeszóalkozásból dulakodás lett, minek hevében a fiatal kordélyos baszaladt a szobájába, fölkapta töltött puskáját és 2-3 lépésnyi távolságról agyonlőtte vele Tácsi Szabó Istvánt, akit száján talált a lövés. A fegyvert azután újból megtöltötte (vallomása szerint azért, mert attól tartott, hogy nem jól taláta el a gazdáját és az is fegyvert fog majd rá) és töltött fegyverrel kezében jelentkezett a csendőrség előtt, ahol kihallgatása után letartóztatták. A fiatal legény olyan idegesen viselkedett, hogy a csendőrök bilincset raktak kezeire, mert attól kellett tartaniok, hogy kárt tesz magában. A fiatal gyilkost az aranyosmaróti törvényszéknél működő fiatalokuraok bíróságának adták át. Érthetetlen dolog, hogy ilyen megbízhatatlan egyének birtokába miként jut fegyver, mikor a fegyvertartást Barsmegyeiben rendelet szabályozza éppen ennek elkerülésére.

— A vendéglők tisztasága. A kereskedelmiügyi miniszter iparrendészeti és közegészségügyi érdekekre való tekintettel a belügyminiszterrel egyetértően felhívta valamennyi vármegye közönségét és a rendezett tanácsú városok képviselőtestületeit, hogy a fogadó, vendéglői, kávéházi és kávémérési iparok gyakorisága tárgyában az ipartörvény alapján alkotott és most hatályban levő ipari szabályrendeleteket, amennyiben ez még nem történt volna meg, aképpen egészítsék ki, hogy a nyilvános étkező helyiségek, (vendéglők, kávéházak, kávémérések stb.) tulajdonosai kötelesek helyiségeikben a vendégek számára könnyen hozzáférhető helyen kézmosásra használható, lehetőleg folyócsappal ellátott mosdókészülékeket felállítani. Egészítsék ki továbbá az emlitett szabályrendeleteket abban az irányban is, hogy az alkalmazottak az evő- és ivóeszközöket tisztán kezelni tartoznak. Ezzel az intézkedéssel megtörtént a kellő lépés a nagyközönség szempontjából nagyjelentőségű közegészségügyi kérdés rendezésére, most már magán a publikumon áll, hogy a rendelkezések pontos betartását a maga érdekében mindenütt ellenőrizze.

— Halálozás. Schleichart József, a Zsarnócai Népbank pénztárnoka és Garamrév községnek sok éven keresztül volt bírója, e hó 20-án hosszas szenvedés után életének 60-ik évében meghalt Zsarnócán. Holttestét Garamrévbe szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

— Szobatóz. Szerdán este özv. Pischl Pálné Deák Ferenc-utca 2 szám alatt levő lakásán tűz támadt az ebédlőben. A lakásban senki sem tartózkodott, Pischlék a színházban voltak. A rendőrség az ajtót betörte és a tüzet eloltotta.

— Az írásvizsgák. Az új választójogi törvény értelmében az írás és olvasási vizsgák most folynak Lévaiban, a városháza kis tanácstermében. A lévai járás községeiből eddig 520-an jelentkeztek a vizsgára s mintegy 160 bizonyítványt állított ki

a bizottság péntek délelőttig. A vizsgára jelentkezők közül még egyet sem utasítottak vissza. A vizsgák magyar és ló nyelvben folynak. A Léva városiak hétfőn fognak vizsgázni d. e. 8—12 és d. u. 3—7 óra között. E vizsgákra vasárnap délig lehet jelentkezni. Figyelmeztetünk mindenkit, akit illet, hogy ne mulassza el a jelentkezést.

— Miként védekezünk a szőlőkben a késői fagyok ellen. Az időjárástól még mindig sok függ a szőlőben és a szántóföldekben. Azt mondja a magyar ember, hogy „a legjobb gazda az idő”. Ez így van. Ime tavaszélen a nap meleg sugára kicsalja a szőlőt, gyümölcsfán a rügyeket s mikor termővirágokkal gazdagon állnak, mint most is történik, jön a gazda rettegett ellensége, a késői fagy. Odalesz a gazdaember reménye, oda a szép termés, a gazda nagyon meg van károsítva és segíteni még sem tud magán. Sok gazda pedig szívesen áldozna, hogy természet megmentse s füstöltetne szőlőjében. Amde a füstölés nap-nap mellett költséges s emellett még sem célra vezető, mert nem lehet mindig a szél változása szerint irányítani. Az egyetlen mód, amellyel meg lehet a szőlőt menteni a tavasi elfagyástól: a késői metszés. Olaszországban és Dalmáciában próbálták ezt ki. És az általános tapasztalat az volt, hogy azokban a szőlőkben, melyeket későbbben metszettek, nagyon kevés, vagy semmi kárt sem tett a fagy. Erre több dalmát gazda elkezdte szőlőjét kétszer metszeni. Először a rendes időben, amikor is a felesleges vesszőket a tőkét megtisztogatták, hogy akadálytalanul megrágyázhassák és kapálhassák. Másodszor akkor metszettek, mikor a termésre meghagyott vesszők felső rügyei kifakadtak, az alsó rügyek pedig, amelyek a termést hozták, még aludtak. A metszés folytán a tőke sok nedvességet veszít, a termővirágok későbbben, két-három hét múlva fakadoznak, szóval a fagyok elmulása után bontakoznak ki. A nedvesítéses kissé ugyan meggyengíti a tőkét, de a virágok biztonságosabb és jobb megtermékenyülését viszont előmozdítja. Ebből tehát világosan látható, hogy két módszer is van arra, hogy a szőlőtermést a tavasi elfagyástól megóvjuk. Az egyik a késői metszés, a másik pedig a kétszeri metszés. Az első mód keresztlivitele olcsóbb és könnyebb ugyan, de nem olyan célra vezető, mint a kétszeri metszés, amikor is a nedv kevesebb sebből, de erőteljesebben folyik vissza a gyökérhez; anélkül, hogy az olcsóbb rügyeket megzátolná.

— Anyakönyvi bejegyzések: *Születések:* Blöd Dávid Schweiger Rozália; Lajos, Jancsó András Novák Julianna; András Dr. Vicsek Ferenc Altman Gizella; Ferenc János, Faragó Sándor Kis Julianna; Iászló, Stadler Lipót Schweiger Regina; Izsák, Dani József Nemcsok Rozália; János, Csenger Ferenc Kubin Teréz; Ferenc, Stugel Béla Kurez Emerencia; Ernő József, Turján Károly Hodál Katalin; utónevét nem kapott leány. *Házasság:* Kiss Sándor Kemény Róza ref-rkth. *Halálozás:* ifj. Varga András 8 hó tüdőgyulladás. Turján 2 napos, göröcsök.

Szklénófürdőn kitűnő kóser konyhát tart fön a nyári idény alatt

QUITT ARNOLD.

— Teljes ellátás családok részére is. —

Színészet.

A lefolyt hétről, bár az újabb s a fővárosi színházak által approbált operettek kerültek színre, nem sok sikerről számolhatunk be. Az előadások, bármily szigorúan is nézzük őket, valjukk be őszintén, legtöbbször a meg nem érdemelt csekély érdeklődés mellett zajlanak le. Mult szombaton azonban meglehetősen telt ház előtt másodszer adták a *Katona dolgot*. Ennek a darabnak szép előadásáról, a szereplők jó játékáról, az ötletes rendezéséről már a mult alkalommal elismerőleg szoltunk. Vasárnap *A Kis király*, hétfőn a *Szerkesztő ur*, kedden a *Támlásszék 10.sz.*, szerdán a *Szép Haléna* került színre. E darabokban *Jászai Mariska* artisztikus játéka, szépen előadott énekei, *Dudai Ilonka* jókedvű, pajzánága, meleg dalai, mindég elismeréssel találkoztak. *Torma Zsiga* játéka némi fogyatékoságát elfeledtetve velünk egyszerű és kellemes tenorja. *Káldornak* is izléssel előadott jóhangu énekei szereztek sok tapsot. *Remete* rutinos operett színész, a mókázás az ő eleme, e héten sokat megkacagattatta a publikumot. *Aldori* valamint *Feleki*, aki gyermekének betegágya mellől siet a szinpadra, szintén dicséretet érdemelnek zamatos játékuért, melynek nyomán mindég nagy derűtlenség fakad. *Baranyai* a komoly szerepek átértő és intelligens interpretálója. *Szepesi* Szidi kitűnő komikai készségének minden szerepében jelét adja. A Rózi triász, ugymint: *Szilágyi*, *Somogyi* és *Bordás* sok kedvességgel és gráciával látják el szerepüket. Mulasztást követnének el, ha ezenkívül a kisebb szereplőkről nem jegyeznék ide a dicséretet, mert az ő igyekeztük sokban hozzájárul ahhoz, hogy a közönségnek megnyerte tetszését az előadás. A zenekar is érti a dolgát és ügyes kezek dirigálják.

A csütörtök esti előadás valóban megérdemli azt, hogy kiemelve, külön is foglalkozunk vele. Ez estén *Szabóné* és *Szabó* — ez teljesen telt házat jelent — együtt gyönyörködtettek bennünket sokat méltított művészetükkel. Őszintén sajnáljuk, hogy *Szabó Ferenc* olyan fukar a közönséggel szemben és csak ritkán játszik. Reméljük, hogy most a szezon második felében gyakrabban tapsolhatunk neki is. Csütörtökön lépett fel először a mostani színi évadban és a *Mandarin* címszerepét játszotta. Nagyhatású és félelmes volt, mint *Wu mandarin*. Pillanatra sem zökkent ki a kínai egykedvűségből. A mérgezési jelenetet is tökéletesen, meggyőző erővel csinálta meg. Meleg ünneplésben volt része feleségével együtt, aki szintén művészi produkált, megkapó drámai tehetségével. *Bordás Rózi* sinak egy hatásos szerep jutott, amit igen szépen játszott meg. *Aldori*, *Baranyai*, *Káldor*, továbbá *Feleki* a kínai munkavezető szerepében, kitűnően alakítottak. A rendezésen rajta láttuk *Szabó Ferenc* keze nyomát. A közön-

ségnek ugy a darab, mint a kitűnő előadás rendkívül tetszett, aminek gyakori és zajos tapsokban adott kifejezést.

Pénteken *Strauss János* híres operettje a *Böregér* került színre, szombaton *Mária Antónia*, vasárnap d. u. *Felhő Klári*, este *Mozsi király*, hétfőn a *Masamód lány*, kedden a *Diákhercegnő*, szerdán *Büsköm*, csütörtökön pedig 1913. *Biró Lajos* színművét adják elő. (K.)

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Dr. Laufer Artur ügyvéd ur, egy bünygyből kifolyólag 20 koronát küldött a Lévai Izr. Nőegyletnek.

Fogadja a nemeslelkű adakozó az egylet leghálásabb köszönetét.

Dr. Frommer Ignácné Deák Adolf elnök. titkár.

Adakozások.

Szrna János lévai tüzkárosult részére dr. Heinrich Viktorné gyűjtőívén adakoztak: Bajacsek Jánosné 4 K, Bögner Gyuláné, Bolemann Lajos, Bolemán Vilmosné, dr. Gellényi Miksa, dr. Gyapay Ede 2—2 K, ifj. Gyapay Ede, Gyapay Jancsika 1—1 K, dr. Heinrich Viktorné 10 K, Pazar Zoltán, Pazar Zoltánné, dr. Rohonyi Gyula, dr. Szilárd Samu 2—2 K, Szitári Bélané, dr. Weisz Lipót 5—5 K, dr. Vlseck Ferenc, Zongor Lászlóné 2—2 K, X. Y. 1 K. Összesen: 61 korona.

87 sz.
1914 végrh.

Árverési hirdetemény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Budapesti VI. ker. járásbírósnak 1913 P.v. 506 számú végzése következtében Dr. Szabó Ödön ügyvéd által képviselt M. ált. bizalmi bank r. t. javára 94 K 40 fill. s jár. erejéig 1914. évi febr. hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 620 kor. becsült következő ingóságok, u. m. Egy ló egy kocsi nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek az Ujbányai kir. járásbírósnak 1914-ik évi V. 40 számú végzése folytán 69 K 86 f. hátr. tőkekövetelés, ennek 1914. évi december hó 28-ik napjához járó 5% os kamatai, és eddig összesen 46 kor. 90-filléren bíróság már megállapított költségek erejéig Zsarnóczakohón alpercs lakásán leendő megtartására 1914 évi május hó 23-ik napjának délutáni 3 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujbányán, 1914 évi május hó 13 napján

Tóth Arthur
kir. bír. végrehajtó.

Táncitanítási értesítés!

Léva város és vidéke nagyra becsült közönségét tisztelettel értesítem, hogy 1914 évi július hó 1-én a Városi-szálló színház teremében

tánckurzust nyitok.

Remélve, hogy 10 évi Léva városi tanítóközlőseim után a n. é. közönség bizalmát és pártfogását ezidén is kiérdemlem.

Beiratkozásokat, előjegyzéseket szivesgöböl Schulcz papirkereskedése fogad el. Jun. 25-től személyesen a tánciskola irodájában.

Feinótt, gyermek és diákcsoportok!

Különörák!

Minden csoportban One-Step, Tango és Furlena tanítása.

Családok által összeállított zártkörű csoportok tanítását elfogadom.

Szives pártfogást kér

Kreutz Gyula

Ő cs. és kir. Fensége Erzsébet főhercegnő v. táncitanítója.

Több fővárosi leány iskola és az Eszterómi érseki felső leánynevelő rendes táncmestere.

Főv. tanintézet: VIII. Baross-u. 50.

Gróf Breunner A. garamszőlői pincéjében úgy nagyban, mint kicsiben jó minőségű borok eladók.

Szives megkeresések Gróf Breunner központi irodája, Zseliz, Bars megye kéretnek

Rónai Aurél
HYGIAENIKUS
Podrászterme
LÉVÁN, a nagytőzsde mellett.

Fűszerüzletnek igen alkalmas helyiség lakással együtt, forgalmas helyen nov. 1-től kiadó.
Bővebbet a kiadóban.

Tanonc? felvétetik
Bartos Henrik
 cukrász üzletébe Léván.

Szövet- maradékokat

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el.

Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, platókra, női kosztümökre aljakra stb.

Kérjünk maradék mintákat férfi és női szövetekből

melyeket ingyen és bérmentve küld
KARLKA PER
 posztgyára Innsrb

Lakatos tanoncnak
 két jóra való fiu felvétetik
Tulassay Józsefnél
 L É V Á N.

Kiadó üzlethelyiségek

a város kellő közepén a
 legforgalmasabb helyen.

Bővebbet nyújt
Weisz Miksa
 mézárósnál
 Város-ház köz.

∴ Egy jóra való fiut ∴
 ∴ tanulóknak keres ∴
Csákányi Sándor
 asztalos mester, Léva.

Most érkeztek

a

legujabb képes-lapok
Schulcz Ignác
 papíráruházába.

L É V Á N.

KOVÁLD fest, tisztít.

A nagyérdemű közönség tudomására juttatom, hogy
Kovald Péter és Fia,

Budapest cs. és kir. szabadalmazott kelme-, fonál- és szörme-festő, vegytisztító és gözmosó gyárának képviselőjét az itteni piacon új üzlethelyiségemben Fischer Natál házában Grotte céggel szemben, folytatólag gyakorolom.

Amikor ezen vállalkozásomat a t. közönség figyelmébe ajánlom, további szives számos megbízását kérem, melynek legpontosabb eszközölését sürgősen foganatosítom.

Tisztelettel

PINTÉR JÓZSA
 női divatterme.

KOVÁLD fest, tisztít.
 nyári és gyászkapokan allanóan nagy választék rakáron. Átalakítások juttányosan elkészítve.

Interurban telefon szám 12.

Jég kapható reggel
6 és 7 óra között
BRAUN JÓZSEF ÉS FIÁNÁL
 (Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

Őszi trágázás! **THOMASSALAK**

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
 Óvakodjunk a hamisításoktól!

Csak akkor valódi, ha ilyen színe van

és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMÁR VILMOS

a Thomaspöspatfabriken Berlin, vezérképviseelője
 BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.

Különösen a jelenlegi **RENKIVÜLI OLCSÓ**
ÁRAKRA figyelmeztetjük a vásárlókat.

**Modern
 bútorok.**

KALMÁN FERENCZ

műbutor asztalos

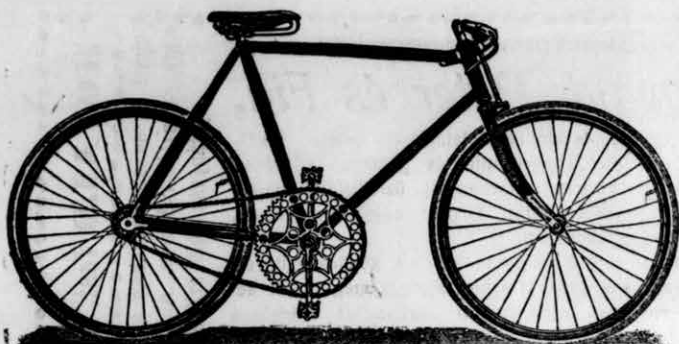
Zsarnócza, Bars megye.

Raktaron tart saját készítményű legujabb stülű szobabutorokat, háló-éjjeli és konyha berendezéseket, diványokat, valamint az összes elképzelhető butoroknak legolcsóbb bevsr list forrása.

Butort saját butorsz itó-koosiján bárhová házhoz szllit. Pontos és gyors kiszolglis. Kivánatra

rajssokkal bárhoj megjelenek.

Párteljük a magyar ipart

Róth K.

kerékpár és kerékpár
alkatrészek

Gazdasági gépek.
Építkezési anyagok.
Palafedő lerr Ezek.

Sodrony fonatok.
Vizmentes ponyvák
nagy raktára.

A nagymányai cserépkályhagyár ^{kép-}viselete

Weisz Henrik

cipőáruháza

Nagysalló.

Reklám áraim :

Fehér vászoncipő legelegánsabb
kivitelben — — — 4 K 50 f
Sandál egész finom 6 évig 2 K 80 f
10 évig 4 —, női 5-50, férfi 6-20.
Elegáns amerikai női félcipő 8 K — f
Csinos női sevr. füzös v.
gomboscipő — — — 8 K 50 f
Valódi angol sevrő női gom-
bos vagy füzöscipő — 11 K — f

Férfi amerikai sevr. v. boxcipő 9 — K
Sima tiszticipő — — — 9 — K
Legelegánsabb férfi amerikai
barna bagariacipő — — — 13-90 K
Valódi angol sevrő vagy box
férfiscipő — — — 11 — K
Fiu box füzöscipő 35-től 39-ig 7-50 K
Gyermekecipők nagy választékban.

Magyar házi ipari kézimunkák.

A legizlésebb kivitelben elvállal minden-
nemű kézimunkát, alkalmi ruhákra való him-
zést, arany és ezüst himzést, menyasszonyi ke-
lengyék himzését, olcsó árban

Tréger Sándorné

Magyar-Gurab, (Pozsony-megye) Posta Réthe.

Minták
megtekinthetők: Özv. Frecska Istvánnénál, Léván.

Ugyanott felvilágosítással is szolgálnak.

ÜZLET ELADÁS.

A 60 éve fennálló rőtös és paraszti
dívaláru üzlettem esetleg házzal egy-
gyütt szabad kézből átadom.
Kimutatható nagy forgalom, csekély
raktár, előngös feltételek
ADBER VIKTOR
ZSELIZ.

ÜZLETBERENDEZÉS

fűszer szakma részére

olcsón eladó

Wilhelm Móránál

L É V Á I N.

Kiadó bolti helyiség:

Kálvin-téren a város kellő közepén,
üveg kirakattal igen alkalmas
bármily üzletnek.

Bővebbet Forgács Mihály tulajdosnál.

UNGÁR ADOLF

L É V Á, Mártonffy-utca 4.

— Kossuth-tér közelében. —

Zsák és ponyva köl-
csönzése és eladása.

Vizmentes ponyvák, lópokró-
cok, tömlők és gazdasági
kötélárak

jutányos árban, nagyban és kicsiny-
ben kaphatók.

Ablakredőnyök és napellenzőkre
rendeléseket elfogadok.

Napellenzők javítása
— eszközöltetik. —

VAREM GYÜBÁ

mű- és butoraszttalos mester
Bástya-u. 1 (városháza mel.)

— L É V A. —

Készít a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig mindennemű butorokat. — Mintabutorok megtekinthetők.

MODERN BUTOROK
Kárpitos és díszítő munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármin Cégvezető: **Kohn Nathan**
butorkészítőné szerezhethők be
Zsarnóczán.

KOVÁCS SÁNDOR

cipőáruháza
LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Legjobb minőségű
football-cipők.

Mértékszerinti osztály.

T. cz.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy

Szenessy Tonhaiser és Tsa. cégnél Léván

sörraktárt létesítettünk, amelyben söreink eredeti hordókban, valamint gondosan és szakszerűen töltött palackokban, mindenkor friss minőségben kaphatók. Kérjük Önt, sziveskedjék szükségletét ezentul nevezett képviselőnkél beszerezni.

Söreink úgy a belföldön, mint a külföldön és messze tengerentuli országokban is a legjobb hírnévnek örvendenek; mi exportáljuk a legtöbb sört hazánkból és amely kiállításon söreinket bemutattuk, mindenütt a legelső díjat nyertük el, így 1896-ban Budapesten, 1900-ban Párisban, 1904-ben Flórenben, 1905-ben Palermóban és Nápolyban, 1906-ban Wienben, 1908-ban Londonban, 1911-ben Turinban.

Jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy sörforgalmát nagyban emelni fogja, ha jövőben a mi söreink elárúsításával foglalkozik. Tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfözde R. T.

Sörnemek: Polgár, Király, Márcziusi, Szent István, Kőbányai Barátmaláta és Dupla Malátásör. Szent István Dupla malátásörünket mint kiváló gyögsört ajánlják: dr. Ángyan, Elischer, dr. Herczel, dr. Kétly, dr. Korányi, dr. Laufenuer és dr. Liebmann budapesti egyetemi tanár urak; továbbá dr. Glax tanár ur, cs és kir. kormánytanácsos, Abbazia, dr Ebers cs. tanácsos ur és Coltelli dr. ur, ó cs. és kir. fensége József főherceg udvari orvosa, Cirkvenica stb.

1914. Tavaszi szezon újdonságai.

Női és leány felöltők
" " " Costümk
Kész aljak
Gummi s eső köpönyegek
Tangó pongyoák és
Buzok nagy választékban

Legujabb Costüm, pongyola
Bluz szövetek, Creponok
Selymek és hozzávaló disszel
Kész férfi és női fehérnemű
Teljes menyasszonyi
kelengye.

Legnagyobb választék
legujabb férfi divat-
cikkekben.

HOLZMANN BÓDOG

divatáruháza
Léván
Telefon 25.

**KÜRTI-CUSZTAV
RUHATELEPEI
LÉVA**
ESENKUVÁR
EPERJES

Megérkeztek a legszebb
TAVASZI
ujdonságok.
Felöltők,
Öltönyök,
Leánykabátok
Gyermekruhák

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi

MENTHOMOL - CUKORKÁK

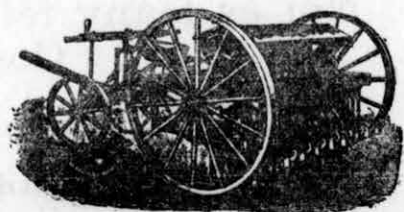
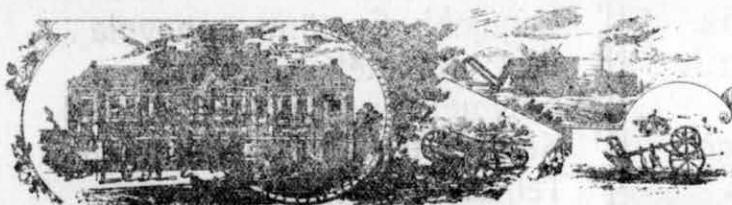
Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. — A köhögési ingert, valamint a hangszálak kifáradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok allandoan használják. — Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányszag eltávolítására. Ára **1 doboz 40 fillér.**

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. — Vásárlásnál vigyázzunk arra, hogy a „Menthomol” névre, melynek mindenobor-é a fent látható 4 gnóm alaknak esem Kel lennie. **EGGER, A. FAI** ár
yugsá sés kir. dvari szállító, Bécs 3

Teasütemények, cukorkák,
és desert sütemények, torták elsőrendűek,
Prafait készítményeim a legjobbak. **Bartos Henrik** cukrászdájában
Léva, Mártonffy-u. 2

Házhöz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Napontaszetküldés a vidékre is.

Mezőgazdasági- s varrógépek legnagyobb raktára:
KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN. Telefon szám 33.

Hoffner és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók

Műközlapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jut nyereséggel.